

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Kossuth Lajos-
uteza 37. szám Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem foga-
dunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Felelős szerkesztő: Dr. TERHES SÁMUEL.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsoor tér-
fogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzelelszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Gazdasági szakoktatás.

A nemzetek gazdasági működésének történetében rendszeresen három korszakot szoktak megkülönböztetni. Az állattenyésztés, földművelés és ipar korszakát. A halászat, vadászat korszakát is felveszik egyes közgazdasági írók, de nézetem szerint helytelenül, mert a halászáttal, vadászattal foglalkozó tömeg, nem lévén állandó lakóhelye és nem lévén benne kifejlődve az egységes nemzeti összetartozás, még nem nemzet, csak nép.

A gazdasági fejlődésnek ezen három fokán a legtöbb normális fejlődésű nemzet keresztül megy, de azért vannak nemzetek, a melyek keletkezésüknél fogva egyenesen a legmagasabb fejlődési fokon kezdik, mint például az északamerikai egyesült államok, és viszont vannak nemzetek, a melyek országuk földjének speciális fekvésénél és éghajlatuknál fogva arra vannak praedestinálva, hogy örökké mezőgazdasági állam maradjanak.

Ezen utóbb említett államok közé tartozik Magyarország. Speciális mezőgazda állam vagyunk. Erre praedestinál bennünket nemcsak országunk fekvése, hanem főleg egy más, nagyon fontos körülmény is.

A művelt nyugot és a műveletlen kelet között fekszik és sokaig védbástyája volt a művelt nyugotnak, a műveletlen kelet vaserejű támadásai ellen. Ezen világtörténelmi szerepének méltó betöltésénél mint minden tekintetben, úgy közgazdasági téren is, nem fejlődhetett ki annyira, nem jutott azon polczra, a melyet nemzetének kiváló kvalitásai és hazaszeretete miatt méltán megérdemelt volna. Így nem fejlődött ki iparos állammá és most már, mikor ipari tekintetben olyan nagy az elmaradás a nagy nyugoti nemzetek iparához képest, e nemzeti gazdasági élet sulypontja nem vihető át a mezőgazdaságról az iparra.

Tehát mezőgazda állam vagyunk és nem fejlődhetünk iparos állammá. Ez még nem volna baj. Nagyobb baj az, hogy több sajnálatos kö-

rülmény még a mezőgazdasági fejlődésünknek is utját állja. Ilyen első sorban a mi sajátosság, idetlen és különösen gazdasági tekintetben sok veszélyes és hátramaradással járó viszonyunk Ausztrához. Nem ezelünk politizálni és a Magyarország-Ausztria közötti viszonyt közjogi és politikai szempontból fejtegetni, de az az első pillanatra is már teljesen világos dolog, hogy egy ipari és egy mezőgazdasági állam gazdasági közössége, egységes vánterületbe való foglalása vagy egyik vagy másik félre nézve nagy hátrányokkal jár. A hátrányok rendszeresen a gyengébb, vagy a saját érdekeit kellően megvédeni nem tudó fél kárára következnek be, ez a fél pedig sajnos, mi vagyunk.

Ez az egyik oka mezőgazdasági hátramaradottságunknak, a másik pedig az, hogy földbirtokaink legnagyobb része még mindig extensive van művelve.

Az intenzív gazdálkodás utját állják egyrészt a nagyszámú és nagy kiterjedésű latifundiumok, másrészt pedig a kisgazdáknak, a paraszt osztálynak tulságos konzervativizmusa. „Az apám, vagy a nagyapám is így csinálta, tehát így van jól és én se csinálom másképp!” — ez a kisgazdák jelszava.

A latifundiumok megszüntetésére talán egyedüli eszköz volna a hitbizományi rendszer eltörlése. Ez megint igen nagy és nehéz kérdés és a vele való foglalkozás nem tartozik jelen cikkem keretében.

A kisgazdák tulságos konzervativizmusának megtörésére, a gazdasági műveltségök emelésére állította fel az állam a földműves iskolákat. — Tisztán és egyedül ez a célja. Megismertetni a kisgazdát a modern technika újabb gazdasági eszközeivel, ujtásaival a célszerű termelési módokkal tágitani némileg a falusi ifju szűk gazdasági látkörét, képessé tenni őt a hasznos ujtások befogadására és ezáltal hazánk egy óriási kiterjedésű földterületét belevonni az intenzív gazdálkodás körébe.

Városunk határában is, a város tulajdonát képező Kurinez-pusztán állított fel az állam egy

ilyen földműves iskolát. A mult heti számunkban beszámoltunk ezen földműves iskola záróvizsgájának eredményéről. Az eredmény, a melyet a vizsgán produkáltak, mindenkit kielégített. Kitént, hogy az iskola megfelel céljának.

Fekete Pál földműves iskolai igazgató szépen megszerkesztett jelentésében a következőkben vázolta az iskola célját és működését:

Minden pályára és az élet vándorutjára utavalóul a hivatásérzettel kell megindulni. Ezzel az érzettel kedves lesz a pálya. nélküle letör a pályáról a meginduló az első akadállynál.

A gazdálkodás, a gazdasági pálya még a kisgazdának is olyan pályája, mely leginkább kívánja meg azt, hogy az azzal foglalkozónak teljes mértékben meg legyen hivatásának érzete, mert csak az igazi hivatásérzet segíti megszerezni mindazokat a cselekvési eszközöket, a melyre egy józan gondolkozású magyar kisgazdának a jelenlegi igen nehéz és nagyon súlyos közgazdasági viszonyok között feltétlen szüksége van.

Népességünk 75%-a mezei gazdaság után él, tehát a nemzet testének valóban a gazdák és a gazdasággal foglalkozók osztálya képezi a törzset. Éppen azért az igazgatóság fontos feladatának tartotta azt, hogy a nemzeti főfoglalkozáshoz értelmes és józan gondolkozású kisgazdákat neveljen. Hiába van jó hadvezér, ha rossz a katonák: hiába fejlődik a mezőgazdasági tudomány és a kultura legmagasabb fokra, ha nincs jó, értelmes kisgazda, a ki munkájával annak segítségére siessen, és a ki azt a gyakorlati életben helyesen alkalmazza.

Végzetlenül fontos feladat az, hogy a nemzeti főfoglalkozás mentől sikeresebben üzessék s így mentől több hasznot, eredményt és jövedelmet szolgáltatasson az egyesnek és az egyesekből alkotott nemzetnek.

Ha az ország mezőgazdasága fejlett, akkor az ipar, kereskedelem és az értelmiségi elem is fejlett. A mily arányban fejlődik a nemzeti főfoglalkozás törzse, oly arányban boldogul az iparos, a kereskedő és az értelmiségi elem is.

Ezen földműves iskola tanulói a folyó iskola-

TÁRCZA.

Ima, dal . . .

Imára vágyva im:
Tú a felhők messze határán
Lelkem téged keres
En Istenem, hō ima szárnyán.

Ha fény ölel körül,
Vagy elmerülök a homályba.
Téged a hō napon,
S a napot oltó éjszakába.

Léted világol át
Felém a fény — felém az árnyból.
Ég — földön, mindenütt
Dicsőséged sugara lángol.

A véghetetlen ég.
A mérhetlen tenger mélysége
Tied, fent és alatt
Mérhetlene, végetlensége.

Te adod a mezők
Virágait; ág lombzatját.
Bérczek koszorúja —
S a virágos völgyek patakját.

Tied élet s halál.
Tőled van minden, mindenkiben.
Lágy szellőben te szólsz,
Te menydörögsz a fellegekben.

Örömet, bűt te adsz,
Ha harcra kél a szív magával,
Te gyógyítod sebünk
A hit, remény gyógybalzsamával.

Hozzad száll a panasz,
Hozzad az öröm tiszta hangja.
Mig búsul — mig szeret
A szív, magát ontja ki: dalba.

Lelked ihlette meg
Én lelkem is; — te adtad én dalom.
Mig szárnyat öltne az:
Dicsőségedre zendül ajkamon.

Borsody Béla.

Lefelé a dalmát partokon.

Irta: HARMATZY LORÁNT.

Ragusa körül.

(Folytatás).

A házakon, s nem csak egy kettőn, de valamennyin, csengőnek nyoma sincs. Ha valaki be akar menni, mondjuk ha a postás levelet hoz, az ajtón levő kopogatóval zörget mindaddig, míg kinyitják. S éppen ezért, hogy meglehessen tudni ki áll künn, minden ajtó felett kis ablak van. Ezen szoktak előbb kitekinteni.

Ezekben a kopogatókban aztán luxust fejtettek illetőleg fejtenek ki. Az egyszerűbb házakon csak közönséges vaspánt az, míg a palotákon egész kis szobrocskák vannak reá alkalmazva. Remekszép pl. a volt Rector-palota kapujának zöldpatinás bronz kopogatója, mely Blasius szentet ábrázolja.

Szent Blasiusnak a szobra különben ott van mindenütt, ahová csak az ember tekintete téved. A Fort Lorenzo vagy a Fort Nuricette és a várfalak fülkéiben, a Porta Pille és a Porta Ploče bástyáján, a templomokon, a házakon, szóval mindenütt. Nem hiába ő Ragusa véd-szentje.

Valami nagyobbabásu szobra azonban a városban, mint pl. Nep. Szt. Jánosé, a prágai Karlsbrückén — nines.

Szoborról jut eszembe, s ez érdekelhet minket magyarokat, hogy a Stradone végén a mai vámhivatallal szemben egy 2 méter magas régi emlékoszlop áll, egy

életnagyságu Roland szoborral, emlékül Ragusa szabadkereskedelmére, melyet a város a magyar oltalom alatt élvezett. Hogy ez miért éppen „Roland-szobor”, azt igazán nem tudom.

Mint már említettem, a Stradone két oldalán végig húzódó házak földszintjét üzletek foglalják el. Itt árulják az egyetlen raguzai specialitást, mely voltaképp nemzeti öltönyök zsinórozásából áll. Az a sok mindenféle himzés, mely itt kapható, mind albán vagy török hárem munka. Az egyéb tárgyak, ezüsttel berakott botok, evőeszközök stb. pedig Boszniából erednek. Raguzának egyéb specialitása, mint ez a zsinórozási munka, nines. Sőt érdekes, hogy valamely oly tárgyat — mondjuk pl. poharat, czigaretta tárczát vagy más effélé, melyen — a gyengébbek kedvéért — fel lenne tüntetve, hogy Raguzából való, csak nagyon szorgos keresés után lehet találni.

Pedig Ragusa idegen forgalma, — főleg az utóbbi időben, különösen pedig mióta a Kaleberg Viktor báró, az osztrák Loyd elnöke által alakított „Hotel und Curort-Actien gesellschaft für Süddalmatien” itt a Hotel Impérialt valami 6—8 évvel ezelőtt — felépítette, — valóban óriási, s folyton fokozódik. Saját magam láttam, hogy a husvéti ünnepek előtt garmadával érkezett a szállodába a sok szobát megrendelő levél, távirat, melyeknek nagy részét — pedig több mint 70 szoba van berendezve — vissza kellett utasítani. El lehet gondolni a hotel-igazgató kedélyhangulatát.

Es most vegyünk bucsut Ragusától s ránduljunk le Cattaróba s ha már itt vagyunk, nézzünk át egy kissé a fekete-hegyek birodalmába, Montenegróba is.

A Stradonán levő Lloyd agenciában úgy mondták, hogy a „Danubió“-nak 12 órakor kellene indulnia Gravo-sából, bár miután egy Curzolából érkezett távirat szerint némi késése van, a menetrendet nem tudja pontosan tartani s így nyilván csak 1 óra után fog elindulhatni.

Nos egy órakor a hajónak még csak a füstje sem látszott. 2 óra volt, mikor a távolban feltűntek a „Danubió” árbocjai. Postahajó volt, elég gyorsan is haladt. $\frac{1}{4}$ 3-kor

évben is oly irányban lettek vezetve az igazgatóság és a tanszemélyzet által, hogy hivatásuknak a jövőben megfeleljenek. Teljes erővel törekedtünk arra, hogy nemzeti főfoglalkozásunkhoz értelmes gyakorlati munkásokat képezzünk; hogy azok, a kik saját gazdaságukba hazamennek, a súlyos gazdasági viszonyok között kiállhassák a versenyt és megállják a sarat. Továbbá igyekeztünk arra is, hogy a kiscgazdák és középbirtokosok számára értelmes gazdákat, munkavezetőket és munkásokat képezzünk. Figyelmet fordítottunk még arra is, hogy ha az iskolából kikerülnek, ne csak önmaguk legyenek képesek minden gazdasági munkát okszerűen végezni, hanem ezekre másokat is meg tudjanak tanítani. A tanításnál a főszó arra lett fektetve, hogy az egyes munkáknak a helyszínén való begyakorlása mellett a munkának értelmes végrehajtása is megmagyaráztassék. Az elméleti tanítás pedig a nélkülözhetetlen alapismereteket felőlvé, magyarázó és gyakorlati irányban haladt. Az elméleti tárgyak tanítása leginkább a téli hónapokra szorult, míg a nyári hónapokban a szorgosabb gazdasági munkák szünetelése és esős idő alatt lett megtartva.

Növendékeink vezetésénél a tanszemélyzet minden tagja oda törekedett, hogy azok népiessége lehetőleg megőriztessék, miért is ellátásuk ehhez mérten egyszerű és nem tér el azon életmódtól, melyhez szokva voltak, mielőtt az iskolába léptek és a milyent előreláthatólag követni fog kelleni, ha az iskolából kilépnek. A cél elérése érdekében természetesen a tanítás is kiválóan gyakorlati, ezért a tanítás az elméleti tantárgyakon kívül felőleli még azon természettudományi alapismereteket is, melyek a kiscgazdára nézve legfontosabbak. A különböző mezőgazdasági szakokat dióhéjban ismerteti, az állattenyésztés, ápolás és nevelés, a talajművelés és növénytermelés, a gyümölcs- és konyhakertészet, a szőlőművelés és erdőszet elemi ismereteit, hogy így a növendékek a faültetés- és tenyésztésben a kellő jártasságot megszerezhessek. A növendékek sajátkezűleg végeznek minden munkát, foglalkoznak az iskola gazdaságában és kertjében részt vesznek a kísérletezéseknél, gondozzák a ló és tehénállományt, dolgoznak az ígás-marhával, a tejkamrában résztvesznek a vaj-, sajt-, túró és tejtermékek készítésében, foglalatoskodnak a sertés- és juhtenyésztéssel, méhésztel és apró jószágok tenyésztésével. Megtanulják azt, miként kell egy kiscgazdaságot berendezni, kezelni és elszámolni, hozzá szoknak a katonás rend- és fegyelemhez, a józan, takarékos és munkás élethez; hogy fegyelmezett, kitartó mintakiscgazdákká váljanak, akár a maguk, akár a más gazdaságában.

Nem urakat nevel az iskola, hanem az egyszerű földmives nép gyermekeit akarja felvértezni azon ismeretekkel, melyekre nekik az életben szükségük lesz. Sőt a földművelő gyermekeket, kik 17-ik életévüket betöltötték és pusztán írni, olvasni tudnak, a négy számtani alapismeretben jártasak. — a gazdaságban szükséges mindennapi ismeretek tudásával küldje vissza az eke szarva mellé, — hogy ezt elérhessék erre szolgál a gyakorlati oktatás. A növendékek folytonosan a tanszemélyzet felügyelete alatt vannak, a munkákhoz csoportonként vezetettek, mely gazdasági munkáknál az előforduló minden teendőt a gaz-

dasági munkásokkal megegyezően tartoznak végezni; szántanak, vetőgéppel vetnek, kézi és fogatos eszközökkel kapálnak, aratásnál és cséplésnél segédkeznek, sőt gyakran mint rendes munkások alkalmaztatnak, — mindenütt az igazgató és a tanszemélyzet utasításai szerint foglalkozni kötelesek.

Jelentésének végén még rámutat egy nagyon fontos körülményre:

Sajnálattal kell azonban kijelentem, hogy a birtokos osztály nagy része, a kik az iskolából kikerült tanulók kenyéradói, nem működnek egyöntetűen a volt tanulók, illetve az ő munkafelügyelőik vezetésével az iskola vezetőivel.

Az a tanuló, a ki iskolánkat elvégezte, még nem kész ember, hanem még pár évi gondos vezetésre szorul s az életbe a gazdájának kell őt bevezetni. Az iskolában nem szokja meg azt a munkakerülést, azt az urhatnámságot, amely (sajnos) ma már a nép között is kezd burjánzani. Ha azonban az életben kikerülve, nem vezetetik okszerűen, könnyen a vérébe megy az által.

Téves azon felfogás, a melyet sokszor hallok emlegetni: hogy a eselés, gazdasági munkás és napszámos előtt nagyobb tekintéllyel bír a munkavezető, ha tisztartó, ispán vagy ehhez hasonló ezimmel lesz felruházva, mintha gazd'uramnak ezimezik.

Egy jó gazda, a ki jó példával tud a munkások előtt járni, az értelmes beosztással mindig több és jobb munkát végeztethet, mint az a lóháton, agarászó ostorral járó nyegle ispán vagy más ehhez hasonló ezimmel ellátott földmives ifju. Kívánatos tehát, hogy ezek a viszonyok változzanak meg és azt a munkát, a melyet az iskola megkezdett, végezze be az életbe az a földbirtokos, az a bérő vagy az a szüle, a ki hivatva van ezek ifjak tovább vezetésére. Munkára, kitartásra, szorgalomra kell tehát azokat a fiatal erőket szoktatni, kik mint számtalan példa bizonyítja: ilyen vezetés mellett kiváló és derék emberek válhatnak.

Teljesen igazva van a jelentésnek. Az iskola két évfolyamon keresztül nem tudja teljesen bevégezni hivatását, csak előkészíti a fiatal ember lelkében a talajt arra nézve, hogy megfeleljen az elébe kitűzött céljának.

Kívánatos dolog lenne, hogy a földmives iskolából kikerült ifjak az iskolában szerzett tapasztalatokat ez életben helyes irányban érvényesítsék, vagyis mint a kisebb gazdaságok tulajdonosai, okszerű gazdálkodás által, vagy mint a kisebb és nagyobb uradalmak munkavezetői, a munkások helyes vezetése és tanítása által hozzájáruljanak hazánk mezőgazdaságának emelésében, mert ha az iskolában szerzett nagyobb műveltségüket csak az urhatnámságra használják fel, ebből a mezőgazdaságnak semmi haszna nincs.

A miskolezi kereskedelmi- és iparkamara jelentése.

A kereskedelmi m. kir. miniszteriumhoz a miskolezi kamara minden évben megteszi szokásos jelentését a kerületébe tartozó vármegyék közigazgatási viszonyairól.

Az 1902-ik évről egy vaskos, gondosan összeállított kötetben számol be a miskolezi kamara, Borsod, Gömör-Kishont és Heves vármegyék közigazgatási viszonyait

Végre sikerül! A hajó csendesen nyugszik a kikötő tükörsíma vizén szemben a kijáratnál.

Ekkor el kezd dolgozni. Csavarja felkavarja a lágyan fodrozó habokat, oldalán rithmikusan kezd kitülni a gőz s kiömleni a csavarnál bejutott víz s a hajó méltóság-teljesen elindul.

Azonban alig értünk ki a kikötőből s alig fordultunk déli irányba, ki a tengerre Cattaro felé a „Danubio“ szerényen engedett az imént említett méltóságteljes tartásából.

Majdnem minden terhet kirakott már magából, üres volt csaknem teljesen, s az erősen hullámozó tenger ugyancsak kezdte tánczoltatni. Bukdácsolt, dülöngött a mennyire (sak kitellett tőle).

6 óra elmúlt volt, mikor, befordultunk a Bocche di Cattaróba s kikötöttünk Castelnovo előtt. A kikötőbe nem mentünk be, hanem előtte kötözték meg a hajót elől-hátul egy-egy bojához. Nos a kirakodás hosszadalmas procedurája megkezdődött előlről. Egy óriási üres bárka evezett esetenül a hajó mellé s ebbe eresztettek le mindent.

Itt végezve, megfordultunk s bementünk a voltaképeni Bocchéba, mely mélyen benyuló zeg-zugos öböl, partjai magasan emelkedő hegyekkel, ugy, hogy gyakran azt hajlandó hinni az ember, hogy egy tó vizén hajózik s a kanyargások miatt olykor szinte elesodálkozva néz körül, hogy hogyan is került be ide? E fjordok legtávolabb csücskében fekszik Cattaro, Castelnovótól nem kevesebb mint 24 és fél kilométernyire.

Alkonyodni kezdett mikor Castelnovóból elindultunk. A parton egymásután gyulladtak ki a világító toronyok, a melyekkel az egész part végig van spékelve. Mert itt vígyázva kell haladni. A csatornák, melyek az egyes kisebb öblöcskéket összekötik, sok helyütt igen keskenyek. Így pl a „Le Catene“ (lánc) szoros alig 150 méter. Azért nevezik így, mert azelett itt a két partról a Bocche legbelsőbb része lánczszal volt elzárva.

A „Danubio“ bejárta az öblök mindegyikét. Felke-

méltatva s mindjárt a bevezetésből látjuk, hogy a panasz most éppen úgy megvan, mint ezelőtt, hogy a pangás fokozódott; élettelen, vállalkozás- és munkahiány, a fogyasztás apadása és nagymérvű kivándorlás jellemzik a mult 1902. évet is. Uj alkotás alig van, a meglévőket nagy küzdelmek árán tartjuk fenn. A gazdasági helyzet a nehéz politikai viszonyokkal okozati összefüggésben áll s a vám- és kereskedelmi szövetezet sem hozta meg a remélt és várt megnyugvást, a társadalmi harcok a mult évben sem szüneteltek s a mezőgazdasági ipari- és kereskedelmi gyűléseken a szenvedélyek ugyancsak felviharzottak.

Az ipar nem fejlődött, állami kedvezmények nem voltak kiadva, az iparpártolási mozgalmaknak gyakorlati hatása alig volt, a kereskedelem stagnált, a pénz- és hitelügy és a közlekedésügy terén nem volt előhaladás. Annál inkább pusztított a kivándorlás, melynek okát a jelentés nem a munkahiányban, hanem az amerikai magas bérben látja. Vármegyénkben 3000 egyén vándorolt ki, legtöbb kb. 5—500 a rimaszombati, nagyrozei, garamvölgyi, rozsnói és tornalljai járásból. Dobsina városból 123. Rozsnóyról 50 egyén.

Az adózási viszonyokat mutatják e számok: Gömör-megyében előírás volt egyenes adókban: 1.897.893 kor., befizetés 1.899.053 korona. Fogyasztási adókban előírás: 1.914.83 kor., befizetés 1.861.02 korona.

A kereskedelem című részben a jelentés rámutatva a szomorú viszonyokra, a fogyasztási szövetezetek ellen erősen állást foglal. A vármegyében az év végéig 38 szövetezet volt és pedig: Pohorellagyár, Tiszolez gyár, Helya, Dernő, Ochtina, K. H. Vár-alja, Rimaszécs, Kuntaploca, Rimaszombat, Ajnácskő, Deresk, Sankfalva, Csetnek, Abafala, Velkenye, Runya, Sajópüspöki, Lénártfalva, Felső-Hangony, Alsó-Hangony, Méhi, Szentkirály, Oláhpaták, Uraj, Polonka, Királyi, Pelsűz, Naprágy, Gömörpanyit, Hét, Harmacz, Radnót, Dobóca, Gömörháó, Gesztete, Balog, Czakó.

A csődök száma nem emelkedett. A mult évben csak 2 csődnyitási kérvény érkezett be a kir. törvénytörvényekhez. Megnyitott 1 csőd, közönséges. Megszűnt 2 vagyonhiány, 3 vagyonfelosztás folytán. Folyamatban maradt 11 csőd.

Uj üzlet nyitott Rimaszombatban 11, megszűnt 7, az egész megyében összesen 97 uj üzlet nyitott és 39 szűnt meg. A szatócok számán meglátszik a fogyasztási szövetezetek külső hatása. Gömör-megyében 51 (Rimaszombatban s Rozsnóyn 2—2) iparigazolvány adatott ki s megszűnt 23.

A mult évi gabona-kereskedelem nem felelt meg a várakozásnak. A hivatalos statisztika szerint a készlettermés volt: 300000 mm. buza, 126000 mm. rozs, 93000 mm. árpa, 272000 mm. zab, 31000 mm. tengeri. (Vége köv.)

Értesítők.

A rimaszombati egyesült prot. főgimnázium az 1902—1903-ik tanévről szóló ötvenedik értesítőjét teszi közzé. Loysch Ödön igazgató. Az értesítő a reformáció ünnepén 1902. október 31-én Komáromy Géza tanár által tartott emlékbeszéddel kezdődik. Azután Loysch Ödön igazgató adja elő az 1902—1903-ik tanév történetét rövid és jellemző vonásokban. Mindenekelőtt azon sajnálatos körülményt említi fel, a mely az iskolai év normális befejezésének útját állotta, ez volt köztudomás szerint a tavasszal és a nyár első hónapjában járvány-szerűleg fellépett sarlach és diftériusz ragály, a mely miatt a tanuló ifjúságot a rendes évről vizsgák megtartása előtt szét kellett küldeni. A helyeseltető óvintézkedésnek meg is volt a kívánt sikere, mert a ragály minden nagyobb veszedelem nélkül megszűnt.

A gimnáziumi építkezés történetét Bodor István adja elő. Az igazgató-választmányban az a változás történt, hogy az igazgató-választmányi tagságról leköszönt Hámos Zoltán helyére a kishonti ág. ev. egyházmege egyhangulag Zahar Gusztáv nyug. főgimnáziumi tanárt választotta.

Az iskolai év szeptember 5-én nyitott meg. Az egész iskolai év folyamán 415 tanuló iratkozott be, még pedig 390 rendes és 25 magántanuló. E szerint a növendékek száma 5-el kevesebb volt, mint az ezelőtti tanévben. A tanári karban az a változás történt, hogy rajz-

reste az összes valamirevalóbb helyeket, mint Teodo, Risano, Perasto, Persagno. Mindenüvé volt kirakni valója.

Az est kellemes, langyos volt. Vacsora után kiültem a fedélzetre. A tájra már mély sötétség borult. A tiszta égbolton a csillagok milliárdjai ragyogtak.

Eppen a „Le Catene“ szoroson haladtunk keresztül; az oldalt levő két sziklapart hangosan verte vissza a hajó csavarjának élénk zakatolását.

A mint a szorosból kiértünk, a táj szinte váratlanul jobbra balra kiszélesedett. Tündéri látvány tárult itt elénk. Mintha minden egyszerre ezüst-mezbe öltözött volna! A telihold, melyet imént a magas hegyek eltakartak szemünk elől, teljes pompázatos fényével felbukkant. Fényesóvaja lágyan pihent a tükörsíma vizen, hová a külső tenger legeszeveszettebb hullámozása sem hat már el.

Leirhatatlan volt ez a látvány s valóban nem tudom, nem volt-e szebb, mint mikor harmadnap délután — a Raguzába visszatéréskor — teljes napvilágnál szemléltem? S ha ez utóbbi alkalommal a vidék minden részlete jobban érvényesült is, mondhatom, hogy akkor sokkal, még sokkal elragadóbb, hangulatosabb volt. Igazi vierweldstädti-tó, persze összeszorítva, kicsiben. S hozzá ez az izgató tudat, hogy ez a tónak kinéző alak voltaképen mégsem tó, hanem tenger, édes testvére az óceánok vizének.

Közel 11 óra volt mikor a cattarói rakpart vörös lámpája felvillant előttünk a távolban.

A „Danubio“ lassan haladt előre s a Cattaro felett emelkedő hegyek mint egy összefolyt csipkés fekete függöny, ugyanebben az arányban látszottak emelkedni felfelé.

A hajó kikötött. Azt lehetett volna hinni, itt vége a világnak. Az óriási sziklafal, mely itt előttünk szinte nyomasztó súlylával mered a magasba, elzár mindentől.

A holdat már rég eltakarta valamelyik hegyrom. Mély sötétség ült a tájon, csak a távolban mögöttünk csillogott sejtelmesen valami ezüstös fény a viz tükrén. . . . Az is lehet, hogy csak a tenger fosztóreszkált. . .

megkezdődött a beszállás, illetőleg a ki- s be-rakodás. Mert a hajó a személyszállításon kívül árukat is továbbított.

Nos mondhatom, ennek nem volt se vége se hossza. Leemelték a fedélzeten levő vas tetőket, s megnyitott a hajó gyomra. És a gözdaru egymásután kezdte kiemelgetni a lehető legkülönbözőbb alakú és tartalmú zsákokat, dobozokat, göngyölegeket, esomagokat, hordókat. Volt itt kávé, só, délgymölcs, kén, cukor, szárított marhabőrök, öntöttvas-gépalkatrészek, kötelek és még a jó Isten tudná elsorolni, hogy mi minden.

Mikor már azt hittük, hogy készen van a kirakás és indulni fogunk, megnyitották a hajó belsejének következő emeletét, mely szintén telisded teli volt. Ezután a harmadikat is.

Szinte szédítő volt letekinteni a fedélzetről le a három emelet mélységű hajó fenekére, melynek rejtelmes sötétségéből egymás után kerültek napfényre a leg-heterogénebb dolgok.

Hosszadalmas látvány volt ez, de azért nem nélkülözötte az érdekességet.

Végre készen voltunk. Az utolsó vastétőt is visszarakták helyére s a hajóhidat visszaeresztették a mólóra és eloldták a hajót a parttól.

De ne tessék ám hinni, hogy egy kikötőből való kihajózás csak olyan kicsiség. A kikötés sokkal hamarosabban megy, mert a hajó — ha a kormánykerék ügyes kezében van, szépen oda tud állni a móló mellé. De kimenni az más! Előbb meg kell fordulnia orrával a kijárat felé. Mivel pedig a megfordulással járó manőverirozás végbevitelére a kikötők legtöbbszór nem elég nagyok, másrészt pedig rendszerint több hajó vagy bárka is horgonyoz bennük, — ez nem megy oly könnyen.

A hajó hátulsó részéről előbb kötelet kell vonni a kikötő vizében erősen lehorgonyozott bóják egyikehez, aztán a fedélzet gépe ennél a kötélnél fogva kezdi hátrafelé húzni a hajót a bójához, ugy, hogy a hajó orra szembe kerüljön a kijáratval. Ez persze lassan megy, közben igen kell vigyázni, nehogy az óriás alkotmány nekiütözzék valaminek.

tanárrá Sch walm Miksa, a dr. Szentesi Tóth Kálmán polgarmesterré megválasztásával megürlt tornatanárra szigeti Benedek Gyula miskolczi tornatanár választott meg. Iskolaorvossá, a leköszönt dr. Szabó Károly helyébe dr. Zehery István választott.

Az ifjuság erkölcsi magaviselete általában kielégítő volt, a mennyiben csak 3 esetben kellett alkalmazni szigorubb rendszabályokat, ezek közül is 2 esetben idegenből jött tanulók voltak a megfenyítettek. Altalában véve az idegenből jött tanulók sokat artanak az erkölcsi és elömeneteli statisztikának, a mennyiben pl. az 53 újonnan beiratkozott tanuló közül az első évharmadban 42 kapott elégtelen osztályjegyet. Az egészségi állapot a már említett járványok fellépeése miatt rossz volt. A betegségek közt súlyos természetű volt 38, halálest azonban a gondos orvosi kezelés miatt nem fordult elő.

Szép hazafias ünnepélyeket tartottak 1902. szept. 19-én, Kossuth Lajos születésének 50 ik évfordulóján, október 6-án, az aradi vértanúk halálának évfordulóján, október 31-én, a reformáció emlékülnepeén, márczius 15-én, továbbá február 7-én szépen sikerült hangverseny rendeztek. A jövő tanévre vonatkozólag utbaigazításul azt adja elő az értesítő, hogy a javító, pótló és felvételi vizsgák 1903. év augusztus 29. és 30 ik napjain fognak megtartatni, a beiratás ideje szept. hó 1—4-ik napja. 5-én lesz a tanév ünnepélyes megnyitása, 7-én veszi kezdetét a rendes tanítás. A beiratásnál minden tanuló tartozik atyjával vagy helyettesével megjelenni és mult évi bizonyítványát, továbbá keresztlevelét és újraoltási bizonyítványát magával hozni. A gimnázium első osztályába csak a 9 ik évet betöltött, de a 12 évet meg nem haladók vétetnek fel. Jeles tanulók voltak: I. oszt. Kerekes Tibor, Laurenczi Vilmos, Lökös Zoltán, Lukács Béla. II. oszt.: Sailer Károly és Veliacsék Károly. III. oszt.: Frenyo Lajos, Glücksthal Sandor, Kozlai Kalman, Szorady István és Pál. A IV. oszt.: Kovács Lajos és Svingor Jenő. Az V. oszt.: Markovics Iván, Stech Dezső és Radvánszky Béla báró (magántanuló). A VI. oszt.: Dorka László, Hubay Mihály, Huszt Ferencz, Molnár Gyula. A VII. oszt.: Baro Radvánszky Károly (magántanuló). A VIII. oszt.: Jovanovics Mihály, Schlezinger Nándor, Molnár József.

Értesítés!

A rimaszombati állami elemi fiu- és leányiskolában az 1903—4-ik tanévi beiratások folyó évi szeptember hó 1, 2, 3, 4 és 5 napjain délelőtt 8 óratól 11-ig, délután pedig 2—4 óráig az állami el. leányiskola helyiségében egyszerre és együttesen eszközöltetnek.

Az első éves tanulók születési- és himlőoltási bizonyítvány, a második és felsőbb osztályba lépők pedig az előző iskolai évben nyert bizonyítvány alapján vétetnek fel.

A helybeli illetőségű tanulók 4 korona tandíjat és 2 korona tanszerilletményt, míg a vidékiek 12 korona tandíjat és 2 korona tanszerilletményt, s ezenfelül még minden tanuló 50 fillér beirasdíjat és 30 fillér orsz. tan. nyugdíj-illetményt tartozik lefizetni az igazgatónál.

Azon szülők, kik tandíjkezdvevényben óhajtanak részesülni, ez iránti kérvényüket a beiratás alkalmával nyújtás be az igazgatónál. Az 50 fillér beiratási és a 30 fillér orsz. tan. nyugdíj-illetmény fizetése alól senki sem menthető fel.

Azok a szülők pedig, a kik gyermekeiket magánoktatásban óhajtják részesíteni, ebbeli szándékukról az áll. el. iskola gondnoksgát — a törvény rendelkezése szerint — értesíteni kötelesek.

Tisztelettel értesítettnek a szülők és gyámok, hogy 6—12 éves tankötelek gyermekeiket a mindennapi és 12—15 éves gyermekeiket, illetve gyamoltjaikat pedig az ismétlő iskolába a beiratásokra kitűzött határnapok alatt okvetlenül beirassák, mert ellenesetben a törvény szigora fog velük szemben alkalmaztatni.

Rimaszombat, 1903. augusztus hó 21-én.

Törköly József, áll. el. isk. igazgató.

Hirek és vegyések.

Egyházmegyei közgyűlés. A gömöri ev. ref. egyházmegye ma — folyó hó 27-én — tartja városunkban közgyűlését.

Intézési vizsgálat. A pelsüzi Blum-féle „hülyék- és elmebetegek gyógyintézetét“ Dr. Meskó Miklós megyei tisztifőorvos és Dr. Druisner György s. tanfelügyelő megvizsgálták s a miniszteriumnak vizsgálatuk eredményéről jelentést tesznek. Az intézet nyilvánossági jelleggel való felruházása tudvalevőleg tervbe vétettet s az ott elhelyezettek oktatására is engedélyt fog nyerni a most vizsgát tett tulajdonos.

Gyógytárvizsgálatok. Dr. Meskó Miklós vármegyei tisztifőorvos az évente szokásos gyógyszer-tárvizsgálatok nagy részét már elvégezte. Bozsnyon, Nagy-Rőczén, Garamon, Jolsván, Csetneken, Csizben, Ratkon, Balogon, Pelsüczön és Dobsinán a gyógytárakat megvizsgálta a főorvos s azokat rendben találta.

A vármegyei közkórház kimutatását a mult évi betegforgalomról Dr. Löcherer Tamás igazgató-főorvos most teszi közzé. Az általános értesítés, a betegek felvétele és ellátása az első rész, aztán közölve van a felügyelet és személyzet. Az intézmény felügyelete a kórházi bizottságra van ruházva, melynek elnöke Bornemisza László alispán. A személyzet: az igazgatón kívül 2 osztályos-orvos, gondnok, ellenőr, 10 irlalmas rendű apacza, szülésznő, kapus, 2 szolgál. — Ápoltatott mult évben 1390 egyén: járólóg 948 egyén részestül 1442 rendelésben. 41564 apolási nap volt, egy egyénre átlag 28 nap jutott. Legtöbb beteg volt márcziusban: 265, legkevesebb szeptemberben: 170, legkisebb napi átlag volt: 113. A betegek közül gyógyult: 892, javult: 190, gyógyulatlan: 58, meghalt: 115, visszamaradt: 135. Nagyobb műtét volt: 109, gyógyult: 81, javult: 23, nem gyógyult: 2, meghalt: 3. — A kórház 138 ágyra van berendezve. — A füzet végén a pénztári kimutatás és a zárszámadás van közölve.

Esküvő. Fekete Mihály helybeli áll. el. iskolai tanító folyó hó 25-én tartotta esküvőjét Tiszolczon özv. Filasz Pálné kedves leányával Amáliával.

Szent István napja ez idén nagyon szomoruan köszöntött be. Csaknem egész nap esett az eső; estefelé elállott ugyan, de a levegő annyira lehült, hogy a kertbe

vagy más üdülő helyre nem igen volt kedve senkinek menni. Délelőtt a róm. kath. templomban ünnepi mise volt, melyen az ájtatos hívek a rosz idő daczára is nagy számmal jelentek meg. — Az ünnepnap alkalmából Várgedén tervezett mulatság persze elázott, de a helybeli kath. olvasóköriben tartott mulatság igen jól sikerült. A közvacsorán is számosan vettek részt s élvezettel hallgatták Vajda Gyula káplán szép tőszjtját. A vacsora után kedélyes táncmulatság volt.

Katonák átvonulása. A besztercebányai 32. vadászszázalaj folyó hó 21-én délelőtt érkezett városunkba s másnap reggelig itt időzött. Pénteken délután a zenekar az Erzsébet-teren játszott, s a szép-zene nagy közönséget csalt ki a sétányra. A vadászok 22-én reggel 6 órakor vig zeneszóval vonultak ki városunkból s Kassa fele mentek, hol a nagygyakorlatokon résztvesznek.

Felvétel a miskolczi internátusba. A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület felsőbb leányiskolájának internátusába az 1903—4-ik tanévre az igazgatótanács következőket vette fel megyénkbeli: Járdán Apollónia (Kövecses), Simon Anna (Harmacz), Terhes Ilona (Rimaszombat), Vattay Jolán (Rimaszées).

Esküvő. Ifj. Hollósy József helybeli asztalos folyó hó 26-án tartotta esküvőjét Losonczon Csomor Rozsikával, Csomor J. ottani iparos kedves leányával.

Kedélyes mulatság volt a mult vasárnap a polgári olvasóköriben. A tekepálya bezárása és a versenytekezés előtt ez volt az utolsó tarsas összejövetel, melyen mindvégig jó hangulat uralkodott, s a szabadban vígan fogyasztották el az egybegyűlték a jóízű pörköltet.

Tűzoltó-mulatság Putnokon. A putnoki önkéntes tűzoltó egyesület f. év szeptember hó 6-án délután 3 órakor a putnoki fürdő helyiségeiben tartandó zártkörű táncmulatsággal egybekötve tartja VIII. évi közgyűlését. — Ünnepélyes kivonulás délután 2 órakor a piacztérről. — Belépti díj a táncmulatságra személyenként 1 kor. — Felülfizetések köszönettel fogadtatnak.

Nikkelbányák Dobsina környékén. Egy nagy német cég újabb kutatásokat folytat Dobsina környékén; jelenleg 80 személy foglalataskodik és állítólag nemsokára áttérnek a rendszeres bányaművelésre.

Végtárgyalás Kassán. Az itteni szövethozó volt üzletvezetője Buzágh János sikkasztási ügyében folyó hó 24-én tartotta meg a végtárgyalást a kassai delegált bíróság, mely Buzághot az eddigi vizsgálati fogás beszámításával másfélévi börtönrre, 5 évi hivatalvesztésre és politikai jogainak felüggesztésére ítélte. Buzágh az ítélet ellen fellebbezést jelentett be. A tárgyaláson városunkból mintegy 15 tanut hallgattak ki.

Műtárgyak helyreállítása. Az alispáni hivatal folyó évi augusztus hó 19-én 9042. számú végzéssel a rozsnói járás területén átvonuló törvényhatósági közutakon levő megrongált hidak újbóli építését, illetve kijavítását 7966 korona 3 fillér költségösszeg erejéig engedélyezte. — Ezen építési munkák kivételének biztosítása czéljából 1903 évi szeptember hó 9-én, d. e. 10 órakor a gömörvármegyei kir. államépítészeti hivatalnál zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni, melyhez a zárt írásbeli ajánlatok 5% bántópenz esatolása mellett a kiirt határidőig beadandók.

A Csurgó-híd építése. A kereskedelemügyi miniszterium a kir. államépítészeti hivatal által készített Csurgó-híd tervét jóváhagyta és az építésre 8500 koronát engedélyeztet. A kétoldali járdával ellátott modern vas-híd még az idén felépül.

Fonógépek adományozása. A kereskedelemügyi miniszterium a ratkói szűrcsapóipar fellendülése czéljából a ratkói ipari hitelszövetkezet részére a következő gépeket adományozta: Egy drb. farkas, egy drb. kártyaköszörűlőgép, egy drb. nagyoló, egy drb. előfonó kártoló és egy drb. 80 orsós fonógép a hozzávaló transmissiókkal, szíjdobokkal és szíjakkal. — A napokban a helyszínen járt a Ganz-gyár és a helybeli kir. államépítészeti hivatal egy mérnöke, kik a turbina és a gépek befogadására szolgáló épületre vonatkozó felvételeket megéjtették. — A mint a turbina és az épület elkészül, a gépeket azonnal felállítják és előreláthatólag az áldásos munka még az ősz folyamán megindul.

Baleset a gépnél. A mult héten f. hó 24-én újabb baleset történt a cséplőgépnél. A Gernyő pusztán a Kóburg hercegi uradalomban id. Trlaj András 63 éves ember a gépnél dolgozott s ott annyira vigyázatlan volt, hogy balkezét bekapta a gép dobja s összezúzta. Beszállították a kórházba.

Ősztöndíj agyagipari szakiskolai tanulóknak. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a jövő tanévtől kezdve 300 koronás állami ösztöndíjat létesített a miskolczi kereskedelmi és iparkamara kerületébe (Borsod-Gömör- és Kishont és Hevesvármegye) illetékes oly ifju részére, ki az ungvári agyagipari szakiskolában óhajt kiképzést nyerni. Előnyben részesülnek ez ösztöndíj adományozásánál fazekasok gyermekei. Pályázati feltételek: a betöltött tizenkettedik életév és legalább hat elemi. esetleg két polgári vagy középiskolai osztály sikeres elvégzése. Miről az érdekelteket a miskolczi kereskedelmi és iparkamara azzal értesíti, hogy a pályázók okmányaikkal felszerelt kérvényeiket legkésőbb folyó évi augusztus hó 31-ig a miskolczi kereskedelmi és iparkamaránál nyújtás be.

Köszönetnyilvánítás. Mély hálával eltelve köszönjük meg e helyen is Komáromy István vármegyei aljegyző urnak azon jóságos cselekedetét, hogy dr. Szeless Ödön ur, a rimaszombati díjok-egylet szeretett elnökének távollétében, az országos díjok-kongresszus előkészítő és rendező-bizottságának elnökségét elvállalni és általános ismert tapintatossága s buzgóságával ezen bizottságot jó tanácsaival támogatni s az ünnepélyek tényét szorgos közreműködésével és személyes megjelenésével emelni szives volt. — Rimaszombat, 1903. augusztus 18.

A helyi rendező-bizottság tagjai.

Kivonatok a hozzánk beküldött iskolák értesítőiből. A sárospataki ev. ref. kollégium főgimnáziumába beiratkozott 529 tanuló. Tiszta jeles osztályzattal végezték a tanévet: Bacsó József I., Bálint Zoltán I., Szabó Ferencz I., Dusza Béla I., Komár János I., M. Szabó Zsigmond I., Arokhati Béla II., Bóna Aladár II., Horváth Zoltán II., Hubay Géza II., Katona Endre II., Palóczy Barna II., Szánthó Ferencz II., Veres Bertalan III., Csillik Bertalan III., Katona György III.,

Radácsy Béla III., Deme László IV., Kiss Árpád IV., Kovács Bertalan IV., Rozgonyi Sándor IV., Soltész Tamás IV., Tóth József IV., Kóródy Andor V., Kukri Ferencz V., Szabó Károly V., Trócsányi Dezső V., Hévser Aurél VI., Dezső Dénes VII., Kun Dániel VII., Szívós Béla VII., Trócsányi Zoltán VII., Buza László VIII., Papp József VIII., Veszprémy Zoltán VIII. oszt. tanulók. Erettségít tett 25, átment 24. Az akadémiát 79 hittanhallgató és 81 joghallgató látogatta. Az értesítő függelékében foglal helyet Rohoska József tanári székfoglaló beszéde: „A zsidókhöz irt levél főbb problémáiról. — A dobsinai állami polg. fiúiskolát látogatta 142 tanuló. Ezek közül tisztta kitűnő Kaiser Károly és Rozlozsnik András III. oszt. tanulók voltak. — A dobsinai közs. polgári leányiskolának 125 növendéke volt. — A nagy-rőczei áll. polgári fiúiskolába járt 104 tanuló, a felső kereskedelmi iskolába 157. — A rimamurány-salgótarjani vasmű részvénytársaság által fenntartott Salgótarján, Ozd, Likér, Vashegy kerületi és lucziabányai iskolákba járt 2729 növendék. — A jolsvai siketnémák intézetének 18 növendéke volt.

Egy férj, két feleség. Évekkel ezelőtt ide került városunkba egy iparos segéd Galicziából, ott hagyva feleségét és gyermekeit. Itt aztán megnősült még egyszer, de feleségét és egy gyermekét itt hagyta azzal, hogy Amerikába megy. Odaig azonban nem jutott, csak Galicziában állapotott meg régi familiájánál. Egy pár év mulva ujra visszakerült ide, s egy aprósággal ismét megszaporodott itteni családjá. Most már Galicziában volt egy feleség — három gyermek, itt meg egy feleség — két gyermek. Elég nyugodtan és szorgalmasan dolgozva élt itt az ember, mikor egy szép napon beállított az első feleség és jogát követelte. Nagy volt persze a meglepetés asszonyi és különösen anyósi körökben, s kíváncsian várjuk a fejleményeket.

Katonasors. Méh Gábor jolsvai 16 ik honvédgyalogezredbeli őrmester f. hó 20-án szolgálati fejevérével sziven lötte magát és azonnal meghalt. Öngyilkosságának oka állítólag az, hogy századosa igen rosszul bánt vele. Előtte való napon, a gyakorlóterem nagyon összeszidta, arezul köpte, huszadikán pedig szobafogságot adott neki s nem bocsátotta haza Hisnyóra, hol a szegény honvéd eljegyzésének kellett volna az nap lenni. E felett keseredett el Méh Gábor annyira, hogy öngyilkos lett. Bonczolása f. hó 22-én etjetett meg a hivatalos közegek által. Az öngyilkosság történetét fenntartással közöljük, a vizsgálat meg fogja mutatni, hogy a katonai brutalitás egy újabb áldozatával állunk-e szemben.

Nyilvános köszönet. Elengedhetetlen kötelességet teljesítünk akkor, a mikor hálásan köszönjük városunk polgármeistereinek, az összes hivatalok vezetőinek és tisztikarának, városunk lakosainak, a szállásaikat jó indulattal felajánlott lakástulajdonosoknak, a közvacsorát készítő ügyes gazdasszonyainknak és az azt felszolgáló szeretetre méltó leányoknak, szóval mindazoknak, kik a városunkban lefolyt országos díjok-kongresszus sikerét s a messze távolból idefáradt vendégeink kellemes itt tartózkodását önzetlen támogatásaikkal biztosítani szivesek voltak. Isten áldása legyen rajtuk. — Rimaszombat, 1903. augusztus 18. A helyi rendező-bizottság.

Táncmulatság Nagy-rőczén. A nagy-rőczei fiatalság f. hó 22-én a „Kakas“-hegy egyik oldalvölgyében lévő regényes fekvésű Karaffove vadörlakhoz kirándulást rendezett. Természetesen cigány is akadt és a mindkét nembeli fiatalság vígan járta a ropogós csárdást a tenyőfák sűrű lombjai alatt egész a kora déli órákig.

Szent István napja Forgácsfalván. Vettük a következő levelet: „Mint minden nemzeti ünnepet kell, hogy hazánk minden magyar polgára ünnepélyesen szenteljen meg, annál inkább volt áthatva Forgácsfalva község lakossága Szent István király napján mind amaz áldásteljes lépés behatása alatt, amelyet István királyunk nemcsak a kereszténység, de főleg a magyar állameszme felépítése körül kifejtett. Ép ezért, bár a rosz idő akadályozta az irtványokon lakó hívek az Isteni tiszteletlen való megjelenésben, annál inkább érezték a nagy nap fontosságát azok, a kik a templomhoz közel laktak. Különösen képviselve volt Szikla-gyártelep előkelősége, akiknek társaságában megjelentek Vajda Hunyadról és Budapestről többen, akik a rosz időben sem sajnálták a fáradságot Forgácsfalvára az isteni tiszteletre átjönni azon reményben, hogy ott magyar éneket fognak hallani, amiben nem is csalatkoztak, mert Zsurkay György kántor elénekelte „Hol vagy István király?“ szép klasszikus magyar éneket, azután zólyomgyejei herencsvölgyi nagyközség aljegyzője elénekelte „Ahol virágos kert vala híres Pannónia“ kezdetű éneket, mely énekek egy jelenlévő pánszlávnak nem tetszett, tüntetőleg kiment a templomból és a mint hallottam, még megszólással is illette ugy a kántort, mint a zólyomgyejei herencsvölgyi vendéget: Jókóvy Emil aljegyzőt. Ebből is kitűnik, mily határtalan gyűlölettel vannak a Forgácsfalván lakó pánszlávok mindenki s minden ellen aki és ami magyar.“

Egészségügyi kimutatás 1903. július hóról: Vörheny: Licze 2 (megh. 1), Ajnácskő 1, Csoma 3 (megh. 1), Rimaszées 2, Klenőcz 1, Nyustya 1, Kuntaplócza 5 (megh. 2). Kanyaró: Gicze 1, Harmacz 5, Várgede 4 (megh. 1), Cserencsény 2, Likérgyár 4, Lipőcz 16 (megh. 2), Nyustya 3, Szilistye 1, Barka 8, Szalócz 7, Banreve 3, Felső-Szuba 1, Lénártfalva 2, Málé 4, Putnok 7 (megh. 1), Zádorfala 3, Jolsva 21 (megh. 1), Nagy-rőcze 1, Rimaszombat 3. Hökkhurut: Tajti 6, Uráj 8, Ragály 8, Jolsva 26, Nagy-rőcze 35. Roncsoló toroklob: Nyustya 1, Kelemér 1, Dobsina 2. Hasi hagymáz: Agttelek 4, Felső-Szuba 1, Kelemér 1, Zádorfala 1, Rima-zombat 1.

Nyilvános számadás az országos díjok-kongresszus alkalmából rendezett ünnepélynek bevételai s kiadásairól. Bevétel: a táncmulatság belépti díjaiból 318 korona, felülfizetésekkel 107 korona, összesen 425 korona. Kiadás: 132 korona 37 fillér, maradvány 232 korona 3 fillér. Ehhez járul a vacsora és ebéd aláírásokból s kávé elárutásból 267 kor, összes bevétel 499 kor. 3 fill., összes kiadás 472 kor. 94 fill. tiszta maradvány 26 kor. 9 fillér. — Felülfizettek: Frank Menyhért 14 kor. M. K. 12 kor. Varga Lajos 10 kor. Gede István, dr. Krausz Gyula és Nyisztor Antal 4—4 kor. dr. Bak-say Dezső, Intitőrisz Endre, Spády Ferencz, Szombath György, Ujlaki Ilona és dr. Weinberger Rezső 3—3 kor. Bérczy Kálmán, Boczkó Dániel, Gömöri Ede, Juraskó

Jakab, Lengyel György, Tóth Árpád, ifj. Uhrin János, Uj Lajos, Valler Gusztáv és Vlasbo Gyula 2-2 kor. Bañi István, Barányi György, dr. Bleier Leo, Huska Jánosné (Klenócz), Knapp Lipót, dr. Kármán Aladár, Lévai Izsó, Lukács Géza, Medveczky Sándor, N. N., Paál Lajos, Rakottyai Lajos Reich Sándor, Róth Géza, Schvarev Pál, Széman Endre, Szijjártó Gyula, Tigerman Adolf, Vajda István, Czagan J., Diek Á., Hamaliár Lajos és Vozáry Béla 1-1 korona. — A kegyes felülfizetőknek hálás köszönetét fejezi ki a rendező bizottság

Kereskedő tanulóul.

Egy jóbából való 2-3 közép osztályt végzett fiú kereskedő tanulóul fölvetetik. **A vashegyi élelmészeti üzletbe** U. p. N.-Röze. 2-5

Egy tisztességes polgár-házhoz két, esetleg három **gimnáziumi tanuló** teljes ellátásra vagy csak lakásra elfogadtatik. — Czim megtudható **a kiadóhivatalban.**

KOHN ADOLF

fűszer-, liszt- és csemege-kereskedő, sütőde és cukrászda tulajdonos

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 17. szám.

Van szerencsém Rimaszombat város és vidéke n. é. közönségének becses tudomására hozni, hogy — **fűszer és csemege üzletem mellett** — 12 év óta fennálló s jó hírnevűnek örvendő pékségemet egy, a mai kor igényeinek megfelelő

czukrászdával

bővíttem ki.

Főczélom, mint eddig, továbbra is az lesz, hogy e szakmában is olyat állítsak elő, mely a legmagasabb igényeket kielégíti. Ennek megfelelőleg olyan személyzetet alkalmaztam kik e szakmában a legjobbak s eddig a főváros leg híresebb cukrászdaiban működtek és így képesek lesznek arra, hogy a n. é. közönségnek mindenkor a legelsőrendű, friss készítményekkel szolgáljanak. Elő fogok állítani: **különféle finom tortákat; dobos, mocca-, indianer szeleteket; különböző vajas- s linczer süteményeket; dió-, kávé-fánkot; pozsonyi diós- s mákos patkót; Kugler süteményeket** stb. stb., mint újdonságokat: **Trilby-, Bob-, szecceszio- s párisi szeleteket** stb.

Helybeli és vidéki megrendeléseket készséggel elvállalok s azokat a legpontosabban, a legolcsóbb áron s a legkitünőbb kivitelben készíttetem el.

Fűszer és csemege üzletem továbbra is fennmarad.

A n. é. közönség üzletágaim iránti szives pártfogását kérve maradtam

kiváló tisztelettel

KOHN ADOLF.

4-4

Faarverési hirdetmény.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter urnak 1901. évi 101101. I/3. szám alatt kelt engedélye alapján **Ratkó** nagyközség tulajdonát képező „Forró” nevű erdőrezszenben az 1904-1906. évekre esedékes vágásterületeken törzsenkénti felvétel alapján megbeesült 1573 925 m². tölgy-műfa készlete **Ratkó nagyközség házában** (Gömör-Kishont vármegye) **1903. évi szeptember hó 28-án** délután 2 órakor nyilvános szó és írásbeli árverésen el fog adatni.

A becsérték, mint kikiáltási ár 15 739 kor. 25 fill. azaz tizenöt ezerhatszázharminckilenc korona 25 fillér.

A szerződési időtartam 1905. évi márczius hó végén jár le.

Az árverés érvényességéhez felsőbb jóváhagyás szükséges.

Az írásbeli zárt ajánlatok csak akkor vétetnek figyelembe, ha:

a) a hirdetményben kitűzött óra előtt nyújtatnak be.
b) tisztán kivehető számszavakkal s egyszerűen betűkkel is kiírva tartalmazzák a megajánlott összeget;
c) az ajánlat szövege, valami t annak borítéka kívül az értékesítés tárgyát képező haszonvétel megjelölését szövegesen tartalmazza úgy, a mint az a hirdetményben foglaltatik;

d) lepecsételve és ivenként egy koronás bélyeggel ellátva adatnak be;

e) tartalmazzák azt a nyilatkozatot, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát teljesen aláveti;

f) bánatpénzképpen a megajánlott összegnek legalább 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban tartalmazzák;

g) úgy vannak aláírva, hogy az aláírásból az ajánlattevőnek neve és lakhelye (utolsó postáállomás) világosan kiolvasható.

Utóajánlatok egyáltalában nem fogadtatnak el. A részletes árverési és szerződési feltételek Ratkón a községházánál, Jolsván a főszolgabírói hivatalnál, Rimaszombatban a m. kir. állami erdőhivatalnál és Nyustyán a m. kir. járási erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Ratkón, 1903. évi augusztus hó 20.

Gally Andor, jegyző.

Danis Márton, bíró.

Uj üzlet.

Értesitem a mélyen tisztelt vevő közönséget, hogy helyben a **Deák Ferencz-utca 18. szám** alatt

rőfös- és divatárú üzletet

nyitottam, melynek látogatására felhívom a mélyen tisztelt vevő közönség figyelmét.

Üzletemben a legnagyobb választékban találhatók a legújabb női **ruha- és blouse selymek**, továbbá külföldi **divat-szövetek**, hozzátartozó **diszkek és bélések, flanelek, barhettek, delaineek**, mosó **cosmanosi kartonok, plüschök, bársonyok**, nagy választék szépebbégi **len- és damastárukban**, nagy raktár **trikóárúkbán, paplanok, flanel, takarók, ágy- és asztalterítők**. Legújabb külföldi **csipke- és díszmúárú** stb. — Kérve a mélyen tisztelt vevő közönség b. megkeresését, maradtam illő tisztelettel

BERGER ADOLF,

kereskedő.

Bámulatos olesó árak!

Földhaszonbérlet.

A rimaszombati ev. ref. egyháznak a tornallyai országot mellett fekvő 20225 négyszögöl területű **szántóföldje**, folyó év **október 1-étől** részletekben vagy együttesen haszonbérbe adandó; a bérleti kivánók **László János** egyházi algondnok urnál jelentkezzenek. 6-6

Szülők figyelmébe!

Alapos oktatást ad úgy a **zongora-** valamint a **német nyelv** tanításában igen **jutányos áron Fakla Emma.** (Lakik: Jánosi-utca 18. sz. a.) Hol a feltételek és a tanidő meghatározásáról bármikor értekezhetni lehet.

Föld haszonbérlet.

A rimaszombati határban 1 tagban levő 29 hold 41 □-öl szántó és 11 hold rétből álló, a legjobb saját kezelésben tartott földbirtok azonnal bérbe kiadó; — értekezhetni: **Róth Lajos**sal. 2-2

Hirdetmény.

5037-1903. tkv. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **Nagy József** ügyvéd végrehajthatónak **Szókóvács Sámuel** végrehajtást szenvedő elleni 347 korona s jár. iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi LX. t. cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Sörg közönségben levő, s a Szókóvács Sámuelnek a sörgi 43. sz. tkvj.

A közeledő iskolaidény alkalmából

ajánlja

ISKOLAKÖNYVEIT

ódon és új állapotban,

továbbá **iskolaszereit**, u. m. tollak, tolltartók, ténták, téntatartók, tollkések, kiváló jó minőségű körzők, iskolatáskák, jegyzetkönyvek, irkák, füzetek, vázlatkönyvek, aquarell- és olajfestékeik

RÁBÉLY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca 8-ik szám.

Iskolakönyvek saját könyvkötészetünkben olcsón bekötetnek.

Ingyen! Legújabb diák-naptár, ifjusági iratok.